

Nr 205

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till Posthus m. m.; given Stockholms slott den 13 november 1970.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Bengt Norling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställs om ett investeringsanslag av 13,9 milj. kr. till Posthus m. m. på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1970/71. Härigenom möjliggörs för postbanken att teckna aktier i ett fastighetskreditaktiebolag, vilket banken enligt Kungl. Maj:ts beslut denna dag fått medgiva att bilda tillsammans med Sveriges Kreditbank.

*Utdrag av protokoll över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet, Hertigen av Halland, i statsrådet
på Stockholms slott den 13 november 1970.*

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Norling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *anslag till Posthus m. m.* och anför.

1969 års riksdagsbeslut om postbanken

Genom beslut av 1969 års riksdag antogs lag (1969:732) om postbanken samt godkändes riktlinjer för samarbete mellan postbanken och Sveriges Kreditbank och riktlinjer för kapitalbildning i postbanken (prop. 1969:158, SU 119, BaU 53, rskr 430, 423).

Riktlinjerna för samarbetet mellan postbanken och Sveriges Kreditbank innebär bl. a. att de båda bankerna med hänsyn till storleken av deras engagement på bostadskreditgivningens område borde tillsammans bilda ett bolag för emission av bostadsobligationer och avlyft av byggnadskrediter.

Enligt lagen om postbanken skall postbanken drivas på i princip samma villkor som övriga bankinstitut. Postbanken har därför ålagts balansvärderings- och kapitaltäckningsregler som i huvudsak överensstämmer med dem som gäller för övriga bankinstitut. Kapitaltäckningsreglerna innebär att postbanken skall ha ett eget kapital, som står i ett visst förhållande till utlåningens storlek och struktur. Kapitalet byggs i första hand upp genom investeringsanslag över statsbudgeten till postverket för anläggningstillgångar i postbanken. I andra hand sker kapitalbildning genom att erforderlig andel av bankens årsvinst i samband med bokslutet avsätts direkt till kapitalet. I sista hand får behovet fyllas genom särskilt kapitaltillskott för postbankens räkning över statsbudgeten.

Det kapital som uppkommer genom något av de nämnda sätten fördelas till lika delar som s. k. statsverkslån och s. k. stamkapital.

Enligt 7 § lagen om postbanken avses med postbankens risktäckande kapital stamkapital, statsverkslån, dispositionsfond och balanserade vinst-

medel. Av 7 § framgår vidare, att från postbankens risktäckande kapital skall avräknas det bokförda värdet av vad banken såsom aktiekapital eller i annan form tillskjutit till annat in- eller utländskt företag som driver någon form av bankverksamhet.

Bildandet av ett fastighetskreditaktiebolag

I enlighet med de nämnda riktlinjerna för samarbetet mellan postbanken och Sveriges Kreditbank kommer chefen för finansdepartementet senare denna dag att föreslå Kungl. Maj:t att bifalla en ansökan från postbanken och Sveriges Kreditbank om förvärv av aktier i ett planerat fastighetskreditaktiebolag. Aktiekapitalet kommer vid starten att uppgå till 20 milj. kr., varav vardera parten skall teckna hälften. Teckningen skall ske till en kurs av 120 %, varför postbankens andel blir 12 milj. kr. Bolaget kommer att bildas omkring den 1 januari 1971.

Kapitaltäckningen i postbanken

Den 31 december 1970 beräknas kravet på kapitaltäckning uppgå till 70 milj. kr. Före bildandet av fastighetskreditaktiebolaget är kravet uppfyllt genom att det risktäckande kapitalet den 31 december 1970 beräknas till ca 70 milj. kr. enligt följande sammanställning:

Stamkapital	22,5 milj. kr.
Statsverklån	22,5 » »
Dispositionsfond	25,4 » »
	<hr/>
	70,4 milj. kr.

I och med att fastighetskreditaktiebolaget bildas och postbanken tecknar aktier för 12 milj. kr. skall emellertid motsvarande belopp — enligt 7 § lagen om postbanken — avräknas från det risktäckande kapitalet, som därigenom nedgår till ca 58 milj. kr., medan kapitaltäckningskravet är oförändrat 70 milj. kr. Ett kapitaltillskott av 12 milj. kr. krävs därför.

Kapitalet kan f. n. inte ökas genom avsättning av vinstmedel, eftersom det beräknade överskottet för år 1970 helt kommer att behövas för nedskrivning av bankens placeringar. För att öka kapitalet återstår då att tillskjuta medel antingen genom särskilt kapitaltillskott för postbankens räkning över statsbudgeten utan att beloppet är knutet till viss anläggningstillgång eller genom investeringsanslag till postverket för förvärv av anläggningstillgångar i postbanken.

Förvärv av tomter i kvarteret Blåmannen i Stockholm

I anslagsframställningen för budgetåret 1971/72 har postverket begärt 14,5 milj. kr. för förvärv av tre tomter i kvarteret Blåmannen i Stock-

holm. Inom kvarteret är det nuvarande postgirohuset beläget och där sker även den nu pågående tillbyggnaden av postgirohuset.

Av det begärda beloppet avser 7,6 milj. kr. förvärv av tomten nr 11. Detta förvärv är anmält redan i prop. 1970:1 (bil. 8, s. 140). På tomten nr 11 samt på de av staten genom postverket ägda tomterna nr 4, 10 och 14 pågår f. n. den nämnda tillbyggnaden av postgirohuset. Tomten nr 11 ägs av Fastighetsaktiebolaget Certus, som är ett av postverket genom medel från postbanken förvärvat bolag. Den mark som berörs av tillbyggnaden har alltså två olika ägare, vilket innebär att erforderlig sammanläggning av tomterna till en tomt inte kan ske. Enligt postverket bör bl. a. för att så snart som möjligt göra en sådan sammanläggning möjlig förvärv för postverkets räkning av tomten nr 11 genomföras per den 1 juli 1971.

Postverket föreslår, att även tomterna nr 5 och 6 i kvarteret — vilka också ägs av Certus — får förvärvas den 1 juli 1971 för en köpeskilling av 6,9 milj. kr. De nämnda tomterna berörs inte av den nu pågående tillbyggnadsetappen men har tidigare förvärvats av Certus för postverkets räkning. Postverket planerar att i en följande etapp genomföra en ytterligare tillbyggnad av postgirohuset. Denna tillbyggnad avses ske på bl. a. tomterna nr 5 och 6.

Med hänsyn till det anförda anser jag att Kungl. Maj:t bör bemyndiga postverket att köpa tomterna nr 5, 6 och 11 i kvarteret Blåmannen. För att ge postbanken möjlighet att — efter aktieteckningen i fastighetskreditaktiebolaget — uppfylla kravet på kapitaltäckning per den 1 januari 1971 bör förvärvet ske senast samma dag. Genom att förvärvet av tomterna således äger rum omkring ett halvår tidigare än vad postverket föreslagit kan den av verket angivna köpeskillingen på 14,5 milj. kr. nedbringas till 13,9 milj. kr.

Jag förordar därför att ett investeringsanslag av 13,9 milj. kr. anvisas till Posthus m. m. på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1970/71. Anslagsbeloppet kommer hos postverket att bokföras i postbankens räkenskaper och statskapitalet delas i lika delar statsverkslån och stamkapital.

Tillgångar i form av fastigheter kräver enligt 7 § lagen om postbanken en kapitaltäckning av 8 % av fastigheternas bokförda värde. Tidigare har nämnts att det krävs ett kapitaltillskott i postbanken per den 1 januari 1971 av 12 milj. kr. Genom förvärvet av tomterna ökar kravet på kapitaltäckning med 8 % av tomtvärdet 13,9 milj. kr. eller 1,1 milj. kr. till drygt 13 milj. kr. Genom kapitaltillskottet på 13,9 milj. kr. uppnås den erforderliga kapitaltäckningen.

Hemställen

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

till *Posthus m. m.* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett investeringsanslag av 13 900 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Anderson